

Dweilen met de kraan open

Voor afvoer van een hevige regenbui of doorvoer van water tijdens droogte is het belangrijk dat de sloten, vaarten en kanalen op de juiste diepte zijn. Om daarvoor te zorgen baggeren waterschappen. Baggeren is onderhoudswerk dat de waterschappen zo inplannen dat problemen worden voorkomen. Na onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in juli een tijdelijk handelingskader vastgesteld voor hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie (watergrond) bij grond en bagger. Door dat handelingskader kunnen waterschappen en andere overheden bepalen of de huidige kwaliteit van de bodem of het hergebruik van grond en bagger een risico vormt voor mens en milieu.

‘We moeten dus erkennen dat deze stof gewoon overal voorkomt. Dat maakt deze norm voor PFAS onwerkbaar’

PFAS

PFAS is de verzamelnaam van zo'n 6000 chemische stoffen die in de grond zitten. Het gaat bijvoorbeeld om de substanties: GenX, PFOA perfluorooctanoic acid en PFOS perfluorooctaansulfonaten. Die stoffen zijn door de mens gemaakt en zitten onder andere in pannen, tapijt, brandblusschuim en regenjassen. Omdat de stoffen niet afbreekbaar zijn, vormen ze een gevaar voor de volksgezondheid. Ze kunnen bijvoorbeeld in grondwater komen en daarom zijn er strenge regels ingevoerd. Per kilogram droge grond mag maar 0,1 microgram PFAS aanwezig zijn. Nu blijkt echter dat op verschillende plaatsen in Nederland meer dan die 0,1 microgram in de grond zit, waardoor verplaatsing van grond en baggerspecie niet langer mag. Alleen grond die onder de nieuwe PFAS-normen zit mag opnieuw worden gebruikt. Grond die niet is geanalyseerd of boven de normen zit, wordt door grondbanken niet meer aangenomen. Daardoor vallen werkzaamheden bij de grond-, weg- en waterbouw stil. De strenge norm die sinds deze zomer geldt voor chemische

PFAS-stoffen in bodem en water treft de (water-) bouwsector in het hart, maar heeft ook grote invloed op het werk van de waterschappen. Planningen moeten worden aangepast en extra analyses van bagger en grond leiden tot fors hogere kosten.

Tuingrond vervuild met PFAS is gewoon te koop voor de consument.

Dat PFAS in ongeveer alle grond voorkomt, blijkt uit een onderzoek dat CUMELA Nederland (Brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra) heeft laten uitvoeren. Een mengmonster van drie zakken tuinaarde bevatte 0,5 en 0,6 microgram PFAS. Niet geschikt om toe te passen dus. Voor het maken van het monster werd door CUMELA bij drie tuincentra een zakje tuinaarde gekocht. Dit is gemengd om het te laten analyseren op PFAS. De resultaten zijn veelzeggend. Deze grond bevat net als alle onderzochte grond een te hoge waarde van deze stoffen. In dit geval PFOS 0,7 en de PFOA 0,5. Te hoog om de in de klasse landbouw en natuur te gebruiken zonder de achtergrondwaarde te bepalen. Op basis van de huidige regelgeving zou deze grond dus niet zonder meer mogen worden gebruikt. Het toont wel aan dat de huidige norm van 0,1 niet te handhaven is. Uit bijna alle onderzoeken blijkt dat de achterwaarde hoger is. We moeten dus erkennen dat deze stof gewoon overal voorkomt. Daarom laat ook dit zien dat de norm onwerkbaar is. Om het niet erger te maken dan het nu al is, moeten we de bron aanpakken, en de onwerkbare norm ongedaan maken zodat iedereen weer met hart en ziel zijn werk kan uitvoeren. •

Reageren op dit artikel?
astrid@oukoop46.nl